

Městský úřad Náchod

Odbor výstavby a územního plánování
Palachova 1303, 547 01 Náchod

Sp.zn.: KS6405/2018VÝST/HS
Čj.(Če.): MUNAC55298/2018
Vyřizuje: Vratislav Husák
Tel./mobil: 491405446
E-mail: v.husak@mestonachod.cz

Datum: 26.7.2018

ZÁVAZNÉ STANOVISKO

Městský úřad Náchod, odbor výstavby a územního plánování, jako věcně a místně příslušný prvoinstanční orgán státní památkové péče příslušný podle § 29 zákona č.20/1987 Sb., o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů a § 17 vyhlášky Ministerstva vnitra ČR č.388/2002 Sb. o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností, obdržel písemnou žádost Tělocvičné jednoty SOKOL Náchod, Tyršova 207, Náchod k výměně 5 oken v tělocvičné sokolovny Tyršova čp.207, Náchod, která je kulturní památkou zapsanou v Ústředním seznamu kulturních památek a nachází se na území Městské památkové zóny Náchod vyhlášené vyhláškou VČ KNV Hradec Králové o prohlášení památkových zón ve vybraných městech a obcích Východočeského kraje ze dne 17.10.1990, jež nabyla účinnosti dne 1.11.1990 a ochranného pásma státního zámku a souboru památek historického jádra Náchoda vyhlášeném rozhodnutím ONV Náchod ze dne 31.3.1987 č.j. kult./173/87, podanou podle § 14 odst.1 zákona č.20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, v souladu se zněním § 44a zákona č.20/1987 Sb. o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů a § 149 zákona č.500/2004 Sb. správní řád ve znění pozdějších předpisů, po písemném vyjádření Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Josefově podle § 14 odst. 6 zákona č. 20/1987 Sb. ve znění pozdějších předpisů, ze dne 25.6.2018 pod č.j.NPÚ-362/43084/2018 a po posouzení vydává toto

závazné stanovisko.

Výměna 5 oken v tělocvičné sokolovny Tyršova čp.207, st.p.č.277/1 katastrální území Náchod, která je kulturní památkou zapsanou v Ústředním seznamu kulturních památek ČR rejstř.č.:101232, která je dále součástí Městské památkové zóny Náchod a ochranného pásma státního zámku a souboru památek historického jádra Náchoda;

Rozsah prací: oprava okenních otvorů, výměna 5 oken (stáří oken cca 90 let) v tělocvičné sokolovny, která je vedle sportovních aktivit využívána i jako jeviště pro kulturní akce o atypická okna 1.700 x 4.045 m. Výměna, vzhledem k finanční náročnosti, bude prováděna postupně. Vedle výměny uvedených oken bude třeba v dalším období opravit dalších cca 40 oken, oken již menších rozměrů. Po výměně oken bude nutná oprava fasády.

je z hlediska státní památkové péče podle § 14 odst.3 zákona č.20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů

přípustná

za splnění těchto podmínek:

1. Nová okna budou provedena jako kopie stávajících špaletových dřevěných oken. Rozměry a profilace jednotlivých dřevěných prvků a zdobné prvky vnějších oken (klapačky, profilace křidel, příčky) budou přesně odpovídat stávajícím prvkům jednotlivých typů oken. Okapnice a vnitřní parapety budou provedeny jako dřevěné.
2. Nové okenní výplně budou opatřeny jednotným krycím nátěrem v bílé barvě, gumová izolace a kování budou provedeny v bílé barvě. Kličky a rozvory budou použity stávající mosazné, popřípadě nové, materiálem a tvarem co nejpodobnější.
3. V případě užití tenkého izolačního dvojskla budou příčky lepené z obou stran, nebo sklodělcí, provedené v pohledové šířce maximálně do 30 mm. Distanční rámečky dvojskel budou provedeny v barvě rámu oken, tj. bílé.

N NÁCHOD

4. Okna budou provedena bez celoobvodového kování umožňující vyklápění oken, zůstane zachován způsob jejich otevírání. Veškeré nově osazované okenní výplně budou osazeny ve stejné hloubce ve špaletě jako stávající výplně.
5. V případě výměny klempířských prvků parapetů budou nové venkovní parapety provedeny ve stejné podobě z titanzinku, pozinku nebo hliníku v barvě světle šedé.
6. Před zahájením prací bude zástupcům památkové péče předložena výrobní dokumentace nových okenních výplní. K výrobě a osazování oken bude přistoupeno až po souhlasu zástupců státní památkové péče s prezentovanou dokumentací.

Odůvodnění:

Tělocvična sokolovny čp.207 je kulturní památkou zapsanou v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod rejstř.č.:101232 nacházející se v Městské památkové zóně Náchod a ochranném pásmu státního zámku a souboru památek historického jádra Náchoda. Výměna 5 oken v tělocvičně proto podléhá režimu stanovenému zákonem č.20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Předmětem památkové péče v Městské památkové zóně Náchod je zejména historický půdorys a jemu odpovídající urbanistická skladba sídla a historických staveb, včetně jejich podzemních prostorů a povrchů komunikací, dochované historické siluety a panoramata sídla v blízkých i dálkových pohledech a veřejná zeleň. Předmětem památkové péče v ochranném pásmu státního zámku a historického jádra města Náchoda se sleduje zvýšená ochrana prostředí před případnými nepříznivými vlivy z vnějšího okolí a rušivými zásahy, zvláště při stavebních změnách v území vymezeném ochranným pásmem.

Funkcionalistická stavba sokolovny byla postavena v roce 1928 podle projektu prof. Dr. Milana Babušky. Rozsáhlá budova sokolovny s rovnou střešou a dvěma nadzemními podlažními, obě uliční průčelí, do ulice Tyršovy i do ulice Smolovy, jsou výrazná a bohatě členěná, každé je však vyřešeno jinak, a to především podle funkce příslušné části objektu. Na průčelí do ul. Tyršovy je na části budovy uskočené od uliční čáry pod římsou nápis SOKOL a dole nad soklem je osazena bronzová deska na paměť padlým legionářům a sokolům náchodským. Na desce je reliéf padlého vojína s praporem, seznam jmen padlých a věnování, vpravo dole pod figurou je signatura HOREJC 1931. Dílo sochaře Jaroslava Horejce provedeno ve stylu art déco. Předsazená část budovy, která navazuje na zástavbu, má vedle nároží nad bočním vchodem téměř po celé výšce úzké okno schodiště zasklené mnoha drobnými tabulkami, dále je fasáda o šesti okenních osách členěná drobnými parapetními římsami a průběžnou nadokenní římsou v prvním patře. K hlavnímu vchodu se přistupuje po nízkém schodišti, nad kterým je balkon. Rozvržení boční části fasády do Smolovy ulice je při nároží s ulicí Tyršovou dvouosé, pak navazuje o málo vyšší zaoblená schodišťová část s vysokými úzkými okny zasklenými drobnými tabulkami, dále navazuje nižší část tělocvičny s třemi velkými okny. Interiér sokolovny je původní.

Okna dotváří vzhled fasády kulturní památky včetně památkové zóny. Zvětšením tloušťky křidel a rámu okna na úkor skla by došlo ke změně, která je závažným zásahem do autentické podoby stavby. Je tedy žádoucí tyto věci eliminovat a to provedením rámu oken ve stávající subtilnosti a provedení. V působení celku hraje roli každý jednotlivý detail. Tyto prvky se pak výrazně odlišují nejen na celkovém vzhledu okna, ale také na vzhledu fasády jako celku. Provedením prvků v odlišné podobě by byla fasáda ochuzena o část své charakteristické podoby a došlo by také k narušení jejího vzhledu a vzhledu památkově chráněného prostředí jako celku. Z tohoto důvodu je nutné provést veškeré zdobné prvky oken ve shodě s prvky stávajícími. Barevnost výplní by měla odpovídat původnímu řešení doloženému na historických fotografiích, které je dnes odlišné. Původně bílé okenní výplně byly z vnější strany opatřeny typizovaným nátěrem v červenohnědé barvě. V souladu s původním řešením by měly být provedeny rovněž všechny prvky kování. Panty s oblou hlavou s nátěrem v barvě bílé, klíčky a rozvory v povrchové úpravě mosazi. Novodobé prvky izolace na křídlech přizpůsobené barvě okenních křidel. Tenká izolační skla (6 mm vzduchová mezera) je nutné zhotovit tak, aby se pohledově co možná nejméně uplatňovaly. Toho lze dosáhnout realizací distanční vložky izolačního dvojskla v barvě okenních nebo dveřních křidel. Distanční rámečky vložené mezi skly oken jsou novodobým prvkem, který se na původních oknech nevykytoval, proto je třeba tyto prvky přizpůsobit vzhledu nových oken tak, aby se pohledově uplatňovaly co nejméně. K věrohodnému výrazu oken přispívá mimo výše uvedené specifikace rovněž užití vhodného zajištění skleněných okenních tabulí v rámu. Uchycení skleněných tabulí v rámu sklenářským tmelem se významně projevuje navenek stavby. Použití sklenářského tmelu je tradičním způsobem v minulosti hojně používaným. V případě nových oken s izolačním dvojsklem postačí řešení profilu, kde bude sklenářský tmel imitován sražením hran. Příčky a rámy křidel, které jsou v kontaktu se sklem, budou provedeny lištou nebo profilem se sraženou hranou. Falešné členění křidel, celoobvodová kování a vyklápění celých křidel je v rozporu s požadavky památkové péče na zachování návaznosti na

původní podobu a charakter oken v historickém prostředí, zvláště pak při jejich otevření za účelem větrání vnitřních prostorů. Z těchto důvodů je požadováno zachování stávajícího způsobu otevírání a kování. Podmínka osazení nových oken v místě osazení oken stávajících vychází z požadavku na zachování výrazu interiéru ale především exteriéru dotčené budovy a jejího prostředí. Způsob osazení oken a způsob jejich otevírání se podstatně podílí na vzhledu a autenticitě celé fasády. Z předložené žádosti není patrné, zda spolu s výměnou oken dojde k výměně venkovních parapetů. Případná náhrada těchto prvků bude provedena odpovídajícím způsobem v tradičním materiálu: titanzinkovém, pozinkovém, nebo hliníkovém plechu v barvě světle šedé. Parapety budou provedeny bez novodobých plastových doplňků, plastových bočních krytek apod. Předložením a odsouhlasením výrobní dokumentace bude možné ověřit, jestli nově zhotovovaná okna odpovídají stávajícím okenním výplním a zda jsou nová okna vytvořena adekvátním způsobem z hlediska použitých materiálů, barevností, profilací i konstrukčního řešení. Posouzením dokumentace před samou výrobou oken, lze předejít výrobě velkého množství oken, která by následně mohla být shledána jako nevhodná a která by mohla potenciálně poškodit památkové hodnoty předmětné kulturní památky.

V souladu s ustanovením § 14 odst.6 zákona č.20/1987 Sb. o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, byla doručená žádost postoupena k vydání písemného vyjádření Národnímu památkovému ústavu, územnímu odbornému pracovišti v Josefově, které je nezbytným podkladem pro vydání závazného stanoviska. Toto vyjádření bylo vydáno dne 25.6.2018 pod č.j.NPÚ-362/43084/2018.

Správní orgán státní památkové péče po posouzení všech podkladů a zjištění ve výše uvedené věci došel k závěru, který je obsažen ve výroku rozhodnutí. Při posuzování se řídil platnými právními předpisy a nařízeními (zákon č.20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů; vyhláška č.66/1988 Sb., ve znění pozdějších předpisů, kterou se provádí zákon č.20/1987 Sb.; vyhláška VČ KNV o prohlášení památkových zón ve vybraných městech a obcích Východočeského kraje ze dne 17.10.1990; ochranné pásmo státního zámku a souboru památek historického jádra Náchoda vyhlášeném rozhodnutím ONV Náchod ze dne 31.3.1987 č.j.kult./173/87; zákon č.500/2004 Sb. správní řád ve znění pozdějších předpisů) jakož i Listinou základních práv a svobod (čl.35 odst.3: „Při výkonu svých práv nikdo nesmí ohrožovat ani omezovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem“), která je součástí Ústavy České republiky.

Poučení:

Toto závazné stanovisko bylo vydáno orgánem státní památkové péče jako dotčeným orgánem pro řízení vedené stavebním úřadem.

Toto závazné stanovisko není podle § 44a zákona č.20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, a podle § 149 odst.1 zákona č.500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, samostatným rozhodnutím ve správním řízení, nelze se tedy proti němu samostatně odvolat. Jeho obsah je závazný pro výrokovou část rozhodnutí stavebního úřadu.

Odvolání je možné podat až proti rozhodnutí stavebního úřadu.

Otisk úředního razítka

Ing. Andrea Lipovská, v.r.
vedoucí odboru výstavby a územního plánování

ZA SPRÁVNOST VYHOTOVENÍ :

Irena Vlachová

Počet listů / počet příloh / počet listů příloh:3/0/0

Rozdělovník:

1. Tělocvičná jednota SOKOL Náchod, Tyršova 207, 54701 Náchod IČ:48621986
2. Národní památkový ústav
územní odborné pracoviště v Josefově

Evidence: 104/2018-14